

Informe d'activitat
assistencial
**PROGRAMA
D'INTERCANVI
DE XERINGUES**

Any
2020

**Canal Salut
> Drogues**
Drogues.gencat

Salut/Agència de Salut Pública de Catalunya

S/Sistema de
Salut de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Alguns drets reservats

© 2021, Generalitat de Catalunya.
Departament de Salut.
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

Primera edició:

Barcelona, Agost de 2021.

Assessorament lingüístic:

Secció de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Disseny gràfic:

Sub-direcció General de Drogodependències

Disseny de plantilla accessible 1.03:

Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Sumari

Introducció	5
Glossari de sigles	6
1. Xeringues distribuïdes	7
2. Punts de distribució de xeringues (punts PIX)	11

Introducció

En aquest informe es presenten les dades del Programa d'intercanvi de xeringues (PIX), un programa de llarga trajectòria que té com a objectiu principal prevenir malalties infeccioses associades a les pràctiques de risc relacionades amb el consum de drogues per injecció entre les persones usuàries de drogues, com són les infeccions pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), pel virus de l'hepatitis B (VHB) i pel virus de l'hepatitis C (VHC). Es presenten dades de l'evolució de distribució general de xeringues dels punts PIX disponibles per tipus de dispositiu i per regió sanitària.

La coordinació del PIX al territori la du a terme la Sub-direcció General de Drogodependències, amb la col·laboració dels serveis de promoció de la salut i de salut pública de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, el Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el Servei Català de la Salut i les entitats proveïdores d'atenció primària. Actualment es disposa d'una àmplia cobertura del programa amb la participació de serveis de reducció de danys (centres fixos, unitats mòbils, equips d'educació al carrer), centres d'atenció i seguiment a les drogodependències, farmàcies i centres d'atenció primària, així com alguns hospitals i altres entitats.

Glossari de sigles

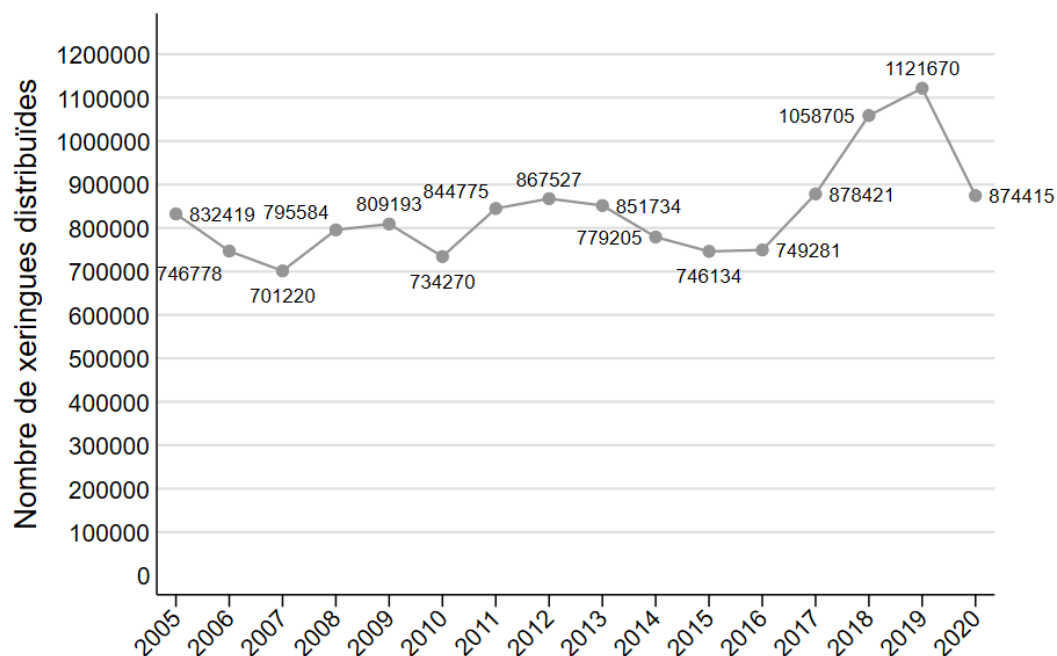
CAP	Centre d'atenció primària
CAS	Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències
FC	Farmàcia comunitària
PIX	Programa d'intercanvi de xeringues
SRD	Serveis de reducció de danys
VHB	Virus de l'hepatitis B
VHC	Virus de l'hepatitis C
VIH	Virus de la immunodeficiència humana

Xeringues distribuïdes

1

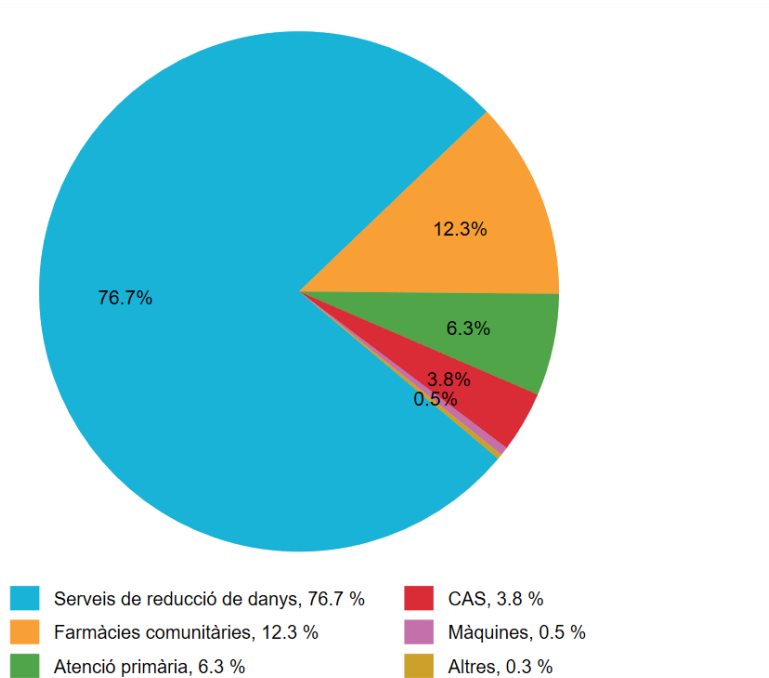
Durant l'any 2020, s'ha distribuït a tota Catalunya un total de 874.415 xeringues, amb un descens del 22% respecte a l'any 2019, i s'ha arribat a valors similars als del 2017 (figura 1).

Figura 1. Evolució anual del nombre xeringues distribuïdes per tots els serveis del PIX

Tres de cada quatre xeringues s'han distribuït a través dels serveis de reducció de danys; el 12%, a farmàcies comunitàries; el 6%, a centres d'atenció primària, i el 4%, als centres de tractament de drogodependències (figura 2).

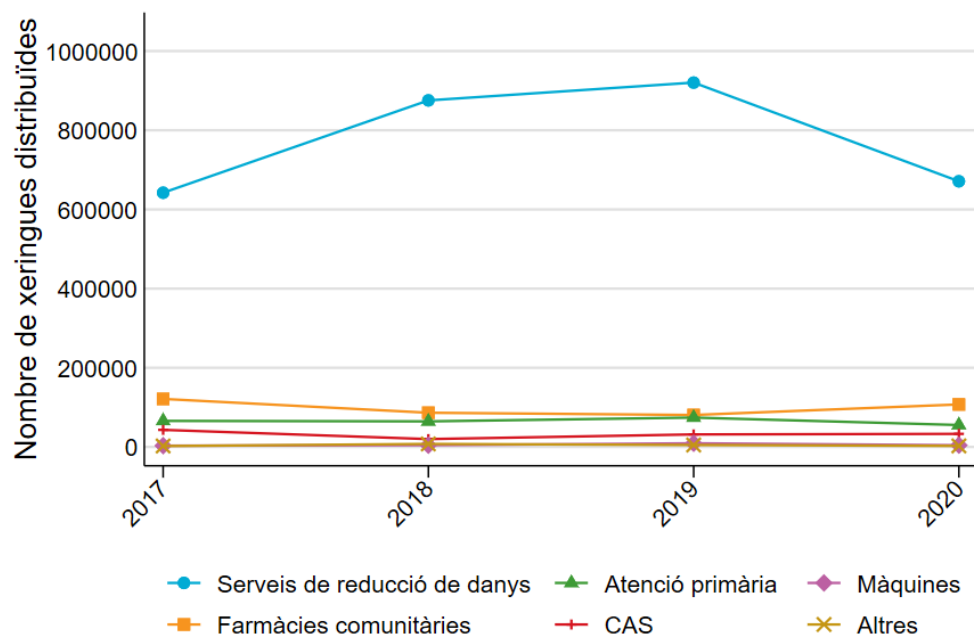
Figura 2. Programa PIX, distribució per tipologia de servei. Nombre total de xeringues distribuïdes: 874.415

CAS: centre d'atenció i seguiment a les drogodependències

A la figura 3 s'observa que la disminució de la dispensació respecte al 2019 s'ha produït principalment en els serveis de reducció de danys (van dispensar un 47% menys de xeringues) possiblement a causa que, durant el període de confinament per la pandèmia de la COVID-19, els serveis de reducció de danys van haver de reduir l'aforament i la seva activitat va disminuir dràsticament. En canvi, s'ha incrementat el nombre de xeringues distribuïdes a les farmàcies en un 33%, el 2020 respecte al 2019, probablement pel fet que durant el confinament van ser serveis que continuaven oberts sense limitacions i accessibles a la ciutadania.

Figura 3. Evolució anual del nombre de xeringues distribuïdes per tipologia de servei

Punts de distribució de xeringues (punts PIX)

2

Tot i que va haver-hi menys distribució de xeringues durant l'any 2020, s'ha augmentat en 5 punts la xarxa de distribució de xeringues a Catalunya, i ha arribat a 665 punts PIX.

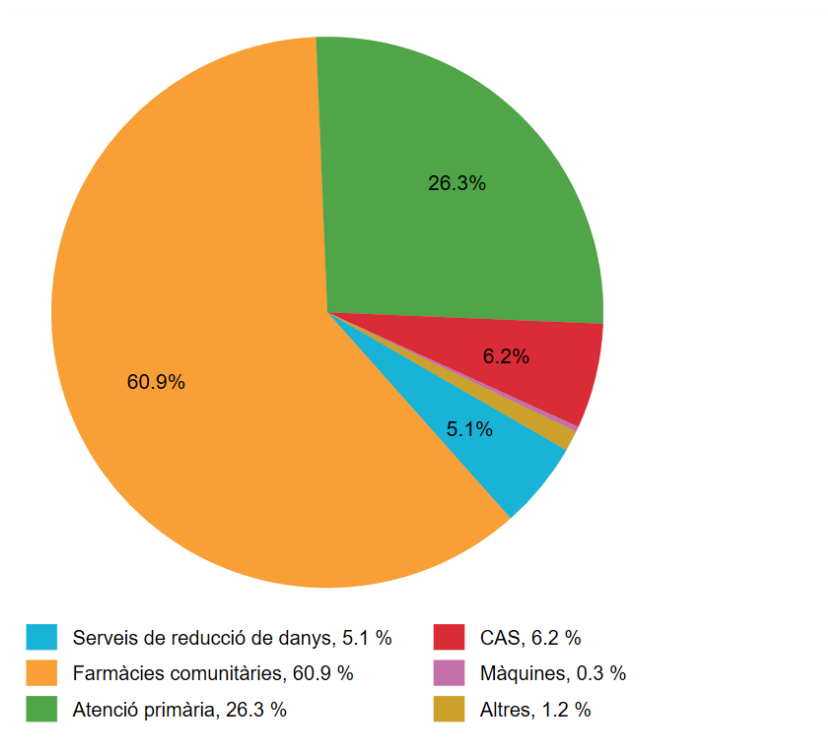
Tal com es mostra a la figura 4, els punts PIX estan situats principalment a les regions sanitàries de Barcelona (58%), Catalunya Central (13%), Girona (12%) i Tarragona (8%), i el 8% restant està repartit entre les regions de Lleida, Terres de l'Ebre i Alt Pirineu i Aran.

Figura 4. Distribució dels punts PIX a Catalunya

Si es té en compte la tipologia del servei (figura 5), es pot veure que el 61% dels punts són farmàcies comunitàries; el 26%, centres d'atenció primària; el 6%, centres de tractament, i el 5%, serveis de reducció de danys.

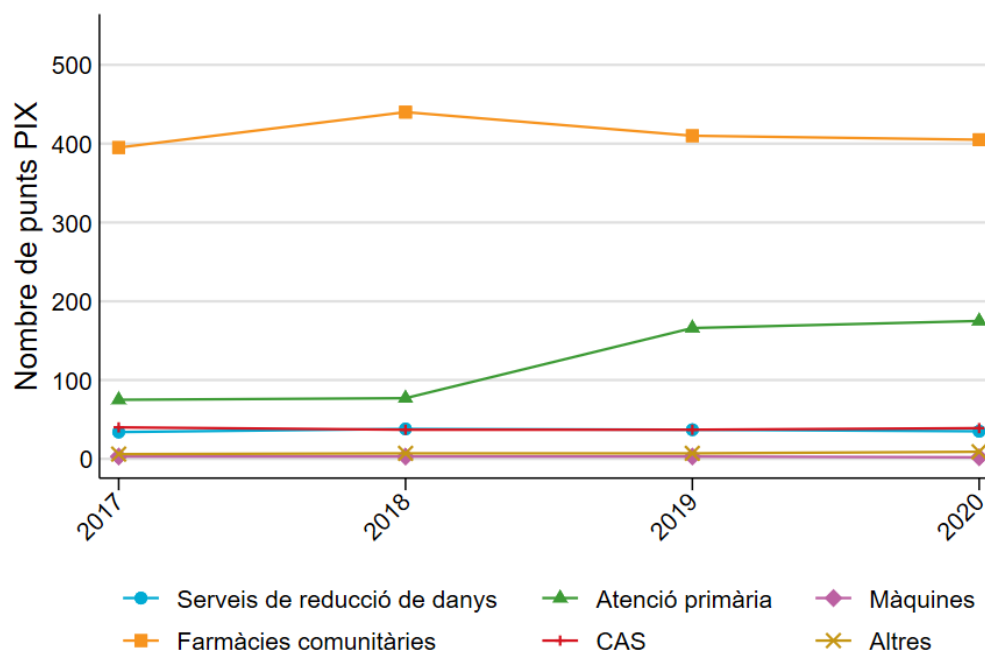
Figura 5. Punts PIX per tipologia de servei

CAS: centre d'atenció i seguiment a les drogodependències

A la figura 6 es mostra l'evolució anual del nombre de punts PIX segons la seva tipologia. I s'hi pot observar l'esforç que s'està duent a terme per tal que les persones usuàries de drogues per via d'injecció puguin tenir a prop un punt PIX, gràcies a la diversificació de tipologies de punts PIX, que faciliten una àmplia cobertura horària i territorial, com és el cas de les farmàcies comunitàries i els centres d'atenció primària.

Figura 6. Evolució anual del nombre de punts PIX per tipologia de servei

A la taula 1 es mostra la distribució dels tipus de serveis en les diferents regions sanitàries l'any 2020.

Taula 1. Punts PIX per regió sanitària i tipologia de servei

Regió sanitària	SRD	FC	CAP	CAS	Màquina	Altres	Total
Barcelona	27 (79,4%)	256 (63,2%)	79 (45,1%)	22 (53,7%)	—	2 (25,0%)	386 (58,0%)
Àmbit Metropolità Nord	10 (29,4%)	134 (33,1%)	57 (32,6%)	11 (26,8%)	—	—	212 (31,9%)
Àmbit Metropolità Sud	4 (11,8%)	51 (12,6%)	17 (9,7%)	9 (22,0%)	—	1 (12,5%)	82 (12,3%)
Àmbit Barcelona ciutat	13 (38,2%)	71 (17,5%)	5 (2,9%)	2 (4,9%)	—	1 (12,5%)	92 (13,8%)
Camp de Tarragona	4 (11,8%)	43 (10,6%)	2 (1,1%)	2 (4,9%)	2 (100%)	2 (25,0%)	55 (8,3%)
Catalunya Central	1 (2,9%)	47 (11,6%)	35 (20%)	5 (12,2%)	—	1 (12,5%)	89 (13,4%)
Girona	1 (2,9%)	47 (11,6%)	26 (14,9%)	6 (14,6%)	—	3 (37,5%)	83 (12,5%)
Lleida	1 (2,9%)	4 (1,0%)	26 (14,9%)	3 (7,3%)	—	—	34 (5,1%)
Terres de l'Ebre	—	7 (1,7%)	—	1 (2,4%)	—	—	8 (1,2%)
Alt Pirineu i Aran	—	1 (0,2%)	7 (4%)	2 (4,9%)	—	—	10 (1,5%)
Total	34 (100%)	405 (100%)	175 (100%)	41 (100%)	2 (100%)	8 (100%)	665 (100%)

SRD: serveis de reducció de danys. FC: farmàcies comunitàries. CAP: centres d'atenció primària. CAS: centres d'atenció i seguiment a les drogodependències. Màquina: màquines d'autoservei.

